

noviny pre občanov a priateľov obce Pravenec

Pravenčan/ka

JÚN 2021 - Číslo 2 - ROČNÍK XIV. - trojmesačník

Zvonček znova v škole oznámil koniec školského roka. Leto, najobľúbenejší čas školákov. S letom sa spája teplo, voda, slnko, prázdniny, dovolenky a výlety. V živote každého človeka je pár nezabudnuteľných a neopakovateľných zážitkov. Užite si prázdniny a dovolenky so svojimi blízkymi, priateľmi, deťmi a vnúčatami. Je úplne jedno, či budete grilovať na dvore, pôjdete na prechádzku do lesa alebo na výlety aspoň po Slovensku. Vychutnajte si krásne letné počasie, bavte a smejte sa, odpočívajte a relaxujte. Ponúkame vám pár zaujímavých tipov ako prázdniny stráviť, či už v kruhu priateľov, v záhrade alebo v kresle s knižkou v ruke. Oddychujte aj pri našej Pravenčanke, kde sa znova niečo nové dozviete o histórii našej obce.

Prajeme vám zaujímavé a láskyplné zážitky plné slnečného svetla.

Mgr. Jolana Majzlanová

Najlepšie je pri potoku

Dajte si pozor na deti, vy veľkí.
To zbierajú náš peľ, tie drobné Božie dietky.
Zaviečkujú si ho do zvedavého tielka.

Napodobňujú nás.

Sú to o nás najpresnejšie žijúce zrkadielka
Ich tvár je z našej záhony.

Žijú na vašom chlebe.

Raz budú také ako vy.

Tak buďte ľudskí k sebe.

Milan Rúfus: Malí velikáni

Zákaz kladenia otvorených ohňov

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Prievidzi vyhlasuje čas zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru v územnom obvode okresu Prievidza, **od 18. 06. 2021 o 12:00hod - do odvolania.**

Zakazuje sa:

- zakladať a udržiavať ohne
- používať otvorený oheň
- fajčiť alebo odhadzovať horiace alebo tlejúce predmety
- vypaľovať porasty bylín, krikov a stromov

Preventívne protipožiarne kontroly

V priebehu mesiaca júl budú v našej obci vykonané preventívne protipožiarne kontroly. Kontroly budú vykonané kontrolnými skupinami, pričom každá kontrolná skupina bude povinná preukázať sa poverením na vykonanie kontroly. Občanov žiadame o súčinnosť pri vykonávaní kontrol a o sprístupnenie kontrolovaných objektov. Kontroly sa vykonávajú v periodicite jeden krát za päť rokov v zmysle zákona o ochrane pred požiarimi.

Vážení občania,

Od 1.6.2021 je v obci Pravenec zavedený podomový zber kovových obalov. Kovové obaly je potrebné ukladať do plastových vriec červenej farby, pričom tieto budú zbierané jedenkrát za mesiac.

Do plastových vriec červenej farby patria: kovové obaly, konzervy, alobal, nápojové plechovky, drobné kovy.

Do plastových vriec červenej farby nepatria: elektrické komponenty, kovové obaly kombinované s iným obalom, kovy väčších rozmerov, ktoré by mohli poškodiť mechanizmus zvozovej techniky oprávnenej osoby.

Kalendár vývozu odpadu z PET, VKM (tetrapak), kovov

Zo zasadnutí obecného zastupiteľstva

Od posledného vydania našich obecných novín sa zasadnutie obecného zastupiteľstva uskutočnilo jedenkrát, a to 16.6.2021.

Na tomto zasadnutí prijalo obecné zastupiteľstvo uznesenia, ktorými:

a) zobralo na vedomie:

- správu starostu obce o plnení uznesení z predchádzajúcich zasadnutí obecného zastupiteľstva a správu o činnosti obce, v ktorej starosta obce podal nasledovné informácie:

* **odkúpenie a prenájom pozemku pod bufetom a prístreškom na futbalovom ihrisku**

aj napriek početným urgenciám zo strany SVP, š.p., stále neboli obci doručené návrhy kúpnej a nájomnej zmluvy

* **majetkovo-právne usporiadanie starého a nového koryta Lihotského potoka na vybranom úseku formou zámeny pozemkov**

napriek návrhu SVP, š.p., že za účelom zámeny pozemkov pod novým a pôvodným korytom vodného toku dá vypracovať geometrický plán, až doteraz sa nič neudialo. Preto obec pokračuje v procese majetkovo-právneho usporiadania pozemkov pod pôvodným a súčasným korytom na vybranom úseku po vlastnej línii, pracovná verzia geodetického zamerania bola už vyhotovená, pričom musí byť odobrená príslušným zamestnancom SVP, š.p., čím bol poverený už samotný geodet

* **rekonštrukcia Domu smútku v časti Dedina**

práce sú pred ukončením, čaká sa na dodanie interiérových dverí, svietidiel, časti vonkajšej dlažby; práce predĺžili problémy s dodaním materiálu kvôli koronavírusu a tiež nepriaznivé počasie

* **nábytok do domu smútku**

bol vykonaný prieskum trhu na nábytok (lavice, katafalk, stôl, rečnícky pult) s predpokladanou hodnotou zákazky v zmysle rozpočtu vo výške 8.000 eur. Za uvedenú cenu bol schopný zrealizovať zákazku iba jeden uchádzač, ostatní boli nad rámec uvedenej sumy, avšak úspešný uchádzač nebol súčinný pri uzatvorení zmluvy. Keďže cena v poradí druhého uchádzača bola nad 8000 eur, obec súťaž zrušila. Medzitým bol uskutočnený prieskum za účelom stanovenia predpokladanej hodnoty zákazky, z ktorého vzišla suma 9.500 eur. Keďže obecná rada odporučila navýšiť rozpočet, po dnešnom schválení rozpočtového opatrenia bude opakovane zadaný prieskum trhu za účelom výberu zhotoviteľa.

* **z prieskumov trhu nad 5000 eur** sa uskutočnil prieskum trhu na obecné auto – škoda octavia combi – najnižšia cena bola 20150 eur, a tiež sme prieskumovali energie – zemný plyn a elektrickú energiu, pričom je potrebné skonštatovať, že ceny sú vyššie ako tie, ktoré sme vysúťažili pred dvoma rokmi

* **nakladanie s vyseparovaným odpadom v obci**

v mesiaci marec odstúpila od zmluvy o spolupráci pri zabezpečení systému združeného nakladania s odpadmi z obalov a neobalových výrobkov organizácia zodpovednosti výrobcov Natur-pack, ktorá financovala separovaný zber v obci. V zmysle zákona obec nahlásila túto skutočnosť na KC Obaly, ktoré nás zaradilo do zlosovania. Vylosovala nás spoločnosť Recyklogroup, s ktorou obec uzatvorila zmluvu, avšak uvedená spoločnosť odmieta uzatvoriť zmluvu so zberovou spoločnosťou, ktorá v obci vykonáva zber vyseparovaných zložiek odpadov.

Na vyriešenie vzniknutej situácie sú naplánované rokovania medzi obcou, OZV a zberovou spoločnosťou.

* **nakladanie s biologicky rozložiteľným kuchynským odpadom z domácností v bytových domoch**

reálne sa zber odpadu uskutočňuje od posledného aprílového týždňa a zatiaľ neboli avizované žiadne problémy ani pripomienky

* **parkovisko pri cintoríne v časti Kolónia**

rokováním s SSD, a.s., sa podarilo dosiahnuť iný spôsob realizácie prekládky zemného vedenia NN, ako SSD požadovala pôvodne; aktuálne sa vyhodnocujú stanoviská od dotknutých orgánov k územnému konaniu a možnosť ich použitia aj pre stavebné konanie; bolo objednané dopracovanie projektovej dokumentácie pre osvetlenie a čakáme na podpis nájomnej zmluvy s Lesmi SR, š.p., predpokladaná výška nájomného je 130 eur ročne

* **prepojovacia komunikácia medzi oboma časťami obce**

na základe ohliadky v teréne za účasti projektanta bolo objednané domeranie koridoru uvažovaného cyklochodníka z dôvodu rozmanitého a podmáčaného terénu a tiež inžiniering týkajúci sa získania stanovísk správcov sietí a tretích osôb ako podkladu pre vyhotovenie projektu a k územnému konaniu

* **parkovisko pred bývalým Tatranábytkom Pravenec**

v zmysle požiadaviek SSC, a.s. bola dopracovaná PD a bola opätovne predložená na vyjadrenie SSC

* **na opravu miestnej komunikácie v časti Kolónia, smerom k bývalému riaditeľstvu TN**

bol v zmysle záverov porady poslancov obecného zastupiteľstva konanej dňa 21.4.2021 vyhotovený výškopis a polohopis, ktorý bude podkladom pre vyhotovenie projektovej dokumentácie za účelom rekonštrukcie komunikácie

* dňa 16.6.2021 sa uskutočnilo stretnutie za účasti zamestnancov Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p. a Okresného úradu Prievidza – štátna vodná správa, za účelom zhodnotenia stavu koryta vodného toku Zatopenec a iných vodných tokov v obci – bol daný prísľub, že údržbové práce na vodnom toku Zatopenec by sa mohli vykonať budúci rok. Údržbové práce pred mostom cez rieku Nitra budú vykonané ešte tento rok.

* obec bola dotazovaná zo strany Regionálnej veterinárnej potravinovej správy Prievidza, ako má vyriešenú problematiku odchyty túlavých zvierat; obec nemá v súčasnosti splnenú zákonnú povinnosť odchyty túlavých zvierat a to pre náročnosť vybudovania karanténnej stanice; bolo by vhodné, keby si komisia pre verejný poriadok naštudovala túto problematiku a navrhla čo je pre obec efektívnejšie, či vybudovať karanténnu stanicu a vyškolíť osobu, alebo zabezpečiť službu dodávateľsky, pokiaľ sa poskytovateľ takejto služby nájde

- rozpočtové opatrenie č. 4/2021 v kompetencii starostu obce, ktorým sa mení rozpočet obce na rok 2021

- správy hlavného kontrolóra obce o výsledku kontrol

- správu nezávislého audítora pre štatutárny orgán a obecné zastupiteľstvo obce Pravenec z auditu účtovnej závierky obce Pravenec za rok 2020

- správu komisie pre ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií funkcionárov obce

Pokračovanie na ďalšej strane

Zo života obce

b) schválilo:

- rozpočtové opatrenie č. 5/2021, ktorým sa mení rozpočet obce na rok 2021
- prístupenie obce Nedožery-Brezany k Spoločnému obecnému úradu v Nitrianskom Pravne
- plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce na II. polrok 2021
- zámer prenajať časť pozemku parc. č. 1768, k.ú. Pravenec, z dôvodu hodného osobitného zreteľa
- zámer prenajať časť pozemku parc. č. 948/3, k.ú. Pravenec, z dôvodu hodného osobitného zreteľa
- zámer vypracovania a vydania monografie obce Pravenec v odhadovanom náklade 20.000 eur.

Likvidácia odpadových vôd zo žúmp - upozornenie

Na základe opakujúcich sa sťažností zo strany obyvateľov našej obce, žiadame majiteľov rodinných domov, aby likvidovali odpadové vody zo žúmp prostredníctvom organizácií na to oprávnených a nevypúšťali obsahy žúmp na svoje záhrady resp. iné priestranstvá.

Každý, kto nelikviduje obsah žumpy prostredníctvom na to oprávnenej osoby, dopúšťa sa priestupku, za ktorý mu v prípade preukázania takéhoto konania hrozí uloženie pokuty.

Celé znenia dokumentov si môžete preštudovať na stránke www.pravenec.sk

Ing. Róbert Mikulášik - starosta obce

Keď škola volá: Hurá prázdniny!

Školské povinnosti dokážu poriadne zabráť učiteľom, aj žiakom. Preto niet divu, keď sa poslednýkrát rozozvučí ten povestný zvonček a zo školy vybehne krdeľ jačiacich detí. Bodaj by nie, veď začínajú dlho očakávané prázdniny. To je čas leňošenia, zážitkov, hier a snenia...

Ten pocit, keď na nejaký čas skončí obdobie domácich úloh, učenia a sedenia v školskej lavici je neopísateľný. Veď kto by nemal rád celé dva mesiace ničnerobenia? Batoh hodený kdesi v kúte, zíva prázdnotou. Jediná spomienka (vysvedčenie) leží zahrabaná v šuplíku, v tom lepšom prípade na písacom stole. Odmenou zaň sú vytúžené prázdniny.

Ak počasie dovolí, môže byť tento čas skvelým „lapačom zážitkov“. Slnčné dni vtedy priam lákajú na pobyt vonku. I obyčajné prechádzky dostávajú novú formu. Kúpanie, či opaľovanie sa potom stanú čímsi automatickým. Spôsobov ako prežiť nezabudnuteľné leto je množstvo. Nejedni rodičia si s úľavou vydýchnu, keď svoje ratolesti odvezú k starým rodičom na vidiek. Až vtedy totiž naozaj začína dobrodružstvo! Vidiecke prostredie ponúka hneď niekoľko možností na užívanie si voľných dní. Nevšedné okamihy, nové priateľstvá či rôzne iné zvláštnosti v sebe nesú charakter prázdninových hier.

Aké sú len krásne, tie zbožňované oddychové dni... Denodenné stretnutia s kamarátmi. Spanie pod stanom v lesa moci, niet sa čoho báť ani v noci. Opekačka - grilovačka v kruhu známych a príbuzných, kalorické bomby chutia skvele. Na bujarom festivale zatancovať, spoznať nové tváre. Neobísť tradičné jarmoky, suveníry pokúpiť. Výlet do ZOO, cestovanie

Stavanie mája

V posledný aprílový večer, teda v predvečer 1. mája, sa v našej obci na Kolónii staval máj - strom, ktorý je oslavou májovej zelene a má najvýznamnejšie postavenie medzi rastlinami. Udalosť to bola veľkolepá, skoro až vzácna, pretože vlni nám bola pre korona opatrenia táto radosť odopretá. Počasie nám prišlo a tak sa nás, zvedavcov, zišlo dosť. Bohužiaľ, príroda je veľká čarodejka a zasiahli nepriaznivé poveternostné vplyvy. Organizátori sa preto z bezpečnostných dôvodov rozhodli po troch dňoch tento symbol sily zložiť, nakoľko porušený a prasknutý mohol ohroziť zdravie okoloidúcich. Veríme, že o rok sa pošastí a náš máj vydrží tak ako má - do konca mesiaca, kedy ho čaká podľa tradície válanie mája.

Jolana Bobocká

za kultúrou alebo k moru, každému podľa chuti. Múzeá aj galérie ochotne ukážu trochu histórie. Neznáme krajiny či hory lákajúce každého dobrodruha, aj to je krásna vzpruha. Snažte sa mať dobrý čas celé dlhé leto. Nech vám k tomu pomáha vnútorný klud a vedomie, že život iba jeden je. Buďte zdraví, plní nádeje, že všetko k lepšiemu speje.

Marianna Šovčíková

Letné čítanie

Ak sa ma niekto spýta, aké mám záujmy, čo rada robím vo voľnom čase, okrem iného odpovedám, že rada čítam. Vzápätí však dodávam, že v lete. Na záhrade, na dovolenke, väčšinou pri opaľovaní. Inokedy si na to nenájdem čas. Skúšala som, nejde to. Stále je nejaká dôležitejšia robota alebo iní ľudia, prípadne psy, ktorým sa vo voľnom čase venujem. Zato v lete si to vynahrádzam plným priehrástím. Dovolím si tvrdiť, že letné alebo pomenujme to dovolenkové čítanie má byť ľahké, humorné, vlastne oddychové. Nemám dobré skúsenosti s ťažkými témami holokaustu, či II. svetovej vojny, kedy som pri čítaní takéhoto obsahu na pláži ronila do osušky krokodílie slzy a dovolenkári na mňa pozerali s lútosťou. Ani si netrúfam predstaviť, čo si mohli domýšľať. Preto sú moje tipy na letné čítanie takéto:

Marika Gombitová: Úlomky spomienok

Každému sa môže stať, že ho zo dňa na deň zaskočí choroba alebo zranenie a jeho rebríček hodnôt aj sám život sa v okamihu menia. Potom záleží na jeho vôli nevzdať sa, ale bojovať, aj keď okolie možno považuje tento boj za vopred prehratý. Stále je tu predsa nádej, a keď človek chce, dokáže zázraky. Ľudská pamäť je zvláštna. Občas detailne uchová úplné maličkosti a inokedy vymaže hoci aj zásadné udalosti. Na to však ľudská pamäť je a my ľudia sa odlišujeme v tom, že každý má svoj uhol pohľadu. Marika v intímnej spovedi otvorene hovorí o svojom boji, vôli nevzdať sa a nádeji, ponúka tie udalosti zo svojho života, ktoré si v mysli uchovala a o ktoré sa chcem s nami podeliť.

Miroslav Graclík a Václav Nekvapil: Tři oříšky pro Popelku

Legendárna filmová rozprávka Tři oříšky pro Popelku patrí medzi najpopulárnejšie československé filmy i keď od jej premiéry uplynulo už viac ako štyridsať rokov. Romantický príbeh urobil z krehkej a krásnej Libuše Šafránkovej už navždy Popelku a z charismatického Pavla Trávníčka princa. Ako nesmrteľný film, ktorý je dodnes populárny skoro po celej Európe a svojich fanúšikov má po celom svete, vznikol? Kto ho mal pôvodne režírovať, prečo sa nakoniec nenatáčal v lete, a ktorá herečka mala hrať Popelku? O tom všetkom je táto výpravná kniha, ktorá prináša príbeh čarovného filmu i jeho hercov. Aktuálna ponuka vzhľadom k nedávnomu úmrtiu hlavnej protagonistky a skvelej herečky Libuši Šafránkovej.

Zdenka Wenzlová Švábeková a Julien Dan: Hľadač šťastia

Adam po tragickej udalosti prišiel o všetko, čo mu bolo najmilšie. Zanevrel na svet, na ľudí, na lásku a celý svoj ďalší život zasvätil práci sudcu. Odo dňa, keď mu diagnostikovali vážnu chorobu, jeho život dostáva inú podobu. Posledný deň v súdnej sieni vynesie prekvapivý rozsudok a navždy ukončí svoje pôsobenie na súde. Cestou na chalupu stretáva vo vlaku ženu, ktorá mu nešetným spôsobom dáva najavo, ako opovrhuje takými ľuďmi, akým je práve on. Počas dní strávených v horách

premýšľa nad ich rozhovorom. Čo ak mala pravdu a on o živote bežného človeka nevie vôbec nič? Rozhodne sa odísť z chalupy a začne sa túlať svetom. Spoznáva osudy neznámych ľudí a začne neplánovane žiť život, o akom sa mu v súdnej sieni ani nesnívalo. Zmení niečo myslenie muža, ktorý sa snaží nájsť v sebe to, čo je v ľuďoch, a on to nemá? Bude mať dostatočný čas na hľadanie šťastia a pokoja v duši?

Niečo zo zákulisia o Zdenke Wenzlovej Švábekovej

Doterajšie svoje knihy o ženách, okrem zbierky básní, zaradila pod jedinečnú značku NP. „Nesmieš povedať, Navždy prekliata, Naposledy plačem, Nehľadaj pravdu, Nemusíš prosiť.“ Autorka ide v smere hodinových ručičiek stále vpred, a bráni času zastať.

Klaudia Majzlanová

Vizitka spisovateľky

Matka, babka, prababka, podnikateľka, poetka, spisovateľka, kamarátka a tak trochu filantropka si kladie čoraz väčšie výzvy. Ide v smere hodinových ručičiek stále vpred, a bráni času zastať. Jej charitatívna činnosť ju viedla do prostredia, kde nachádza inšpirácie na písanie skutočných príbehov, v ktorých poukazuje na odvrátenú stranu lásky, týranie a zneužívanie detí a utrpenie, ale aj lásku ženy, matky. Opísaním života ženy, vnáša do vnútra čitateľa informáciu, s ktorou sa mozog ťažko vyrovná a tým sa stávajú jej knihy nezabudnuteľnými. V skutočných príbehoch pod značkou NP sa hlavné postavy obtierajú o ostré hrany života, poznačené až neveriteľnou bolesťou. Svojou tvorbou sa poetka a spisovateľka dotýka aj rozdeľovania spoločnosti na bohatých a chudobných, poukazuje na sociálne pomery, nespravodlivosť a kategorizovanie jedinca.

Doterajšie svoje knihy o ženách, okrem zbierky básní, zaradila pod jedinečnú značku NP. „Nesmieš povedať, Navždy prekliata, Naposledy plačem, Nehľadaj pravdu, Nemusíš prosiť.“

Rok 2021 sa bude niesť v pripravovanej knihe s názvom „Neviem plávať.“ Ako tomu niekedy býva, za všetkým hľadá ženu a práve pod touto taktovkou vzniklo duo dvoch spisovateľov. Zdenka Wenzlová Švábeková a Julien Dan, prevtelené do spoločnej knihy s názvom Hľadač šťastia. Už sám názov napovedá, o čom asi kniha bude. Šťastie si totiž, len tak na vás nesadne.

Motto spisovateľky: **Keď o sebe nedáš svetu vedieť, zanikneš v dave.**

Zdenke Wenzlovej Švábekovej
www.zdenkapiseprevas.sk

Pravenec a jeho osady

Pravenec je najstaršou dedinou severného kúta Hornej Nitry. Svedčia o tom najstaršie písomné dokumenty, ktoré zároveň prinášajú dôkazy, že pôvodne sme sa nazývali Pravnom. Až keď nás veľkosťou a významom predstihlo Nemecké Pravno, na vzájomné odlišenie nás začali označovať ako Kis Prona, teda Malé Pravno, po slovensky aj Pravenec. Prípona -ec je zdobneninou, ako napr. v slove chlapchlapec.

Dnes už nedokážeme zistiť, kedy bol Pravenec založený. Podľa mienky väčšiny historikov to bolo už v časoch Veľkej Moravy. Vychádzajú z predpokladu, že ak je neďaleký Vyšehrad archeologicky doložený v tomto období, tak muselo existovať aj osídlenie v jeho okolí. Ešte význačnejším dokladom je skutočnosť, že Pravnom sa volali nielen vlastný Pravenec, ale aj územie od Nedožier až po Slovenské Pravno, ktorého prirodzeným centrom bol Vyšehrad. Každá dedina, ktorá vznikla v tomto priestore, sa nazývala Pravnom. Ešte v polovici 15.st. argumentujú obyvatelia Majzla /Vyšehradné/, že kedysi sa volali Horným Pravnom a pri spore Bošániovcov s bojnickými pánmi o Kľačany títo zase tvrdia, že Kľačany sa inak volajú aj Pravnom. Ak pôjdeme späť do histórie, tak najstarším dokladom názvu Pravno je tzv. Zoborská listina z r. 1113, v ktorej je zaznamenané Slovenské Pravno pod názvom Prauna. Ba existujú historici, ktorí zápis v tvare Parienna v slávnej Prolemaiovej mape Magna Germania stotožňujú s Pravencom. V tom prípade by sme boli jednou z najstarších písomne doložených osád Slovenska! Táto teória je však nedokázaná, aj keď len nedávno sa našli v neďalekej Tužine rímske mince z 3.storočia n.l.

Ani Kľačany nevieme kedy vznikli. Nie je vylúčené, že mohli vzniknúť skôr ako vlastná dedina, alebo súčasne. Prvá nepriama zmienka o nich je z roku 1258, keď ich vlastnila jedna vetva Diviackovcov -našich veľkomožných pánov-, pričom vlastný Pravenec mala druhá vetva. Našťastie, neustále sa vadili o majetky, a tak máme zachovaných z tých čias toľko písomných správ, ako nemajú ani Bojnice s Prievdzou dokopy.

Keď v roku 1321 zomrel slávny Matúš Čák zvaný Trenčiansky, v ktorého panstve sme sa nachádzali, začalo mohutné osídľovanie najhornejšej Hornej Nitry. V tom čase bol Pravenec najsevernejšou osadou Ponitria. V roku 1323 založil Lukáš, syn Kozmu z Diviak, severne od Pravenca novú osadu, keď predtým vyrúbal celý les, zem pooral a zasial. Nevieme, čo nahnevalo jeho bratrance Mikuláša a Dominika, ale Lukášových poddaných pri práci napadli, zmlátili a vyhnali. Samozrejme, vznikol spor, ktorý sa riešil v Nitre. No a z rozsudku sme sa dozvedeli, že v tom istom období vznikla nová osada aj juhovýchodne od Pravenca, ktorá zase patrila spomínaným bratom. Verdikt súdu bol šalamúnsky: znesvárení bratrance si museli vymeniť nielen novozałożené osady, ale aj polovice Pravenca, ktoré vlastnili. To bol v stredoveku

pomerne častý spôsob riešenia majetkových konfliktov. Kde ležali oné nové osady? Severnú Lehotu môžeme bezpečne stotožniť s Drahami, ale pôvodne sa volala Pronalehota /Pravenecká Lehota/, neskôr Elhotka /Lehôtka/ a od nezisteného času Drahami. Dokonca máme aj archeologické nálezy: keď náš občan Štefan Šúň kopal základy pod budúcim rodinným domom, našli sa črepy a železné predmety zo 14.-15.st., ktoré sa v súčasnosti nachádzajú v Hornonitrianskom múzeu. Väčší problém je s druhou spomenutou Lehotou. Mala sa nachádzať juhovýchodne od Pravenca. Podľa môjho názoru sa nachádzala na Priedovsí, oproti Krajním a neskôr zanikla, ale väčšina historikov ju lokalizuje v mieste dnešnej Kolónie.

Z roku 1365 máme jedinú zmienku o malom sídle Thelektiež kdesi na Priedovsí-ktoré ale v krátkej dobe zaniklo. Ďalšou osadou v našom chotári bola Duchoňová Lehota. Už z názvu vyplýva, že ju založil akýsi Duchoň, ktorý získal od Bošániovcov, vetvy Diviackovcov, toto privilégium. Určite bol richtárom novej osady, nemusel platiť daň a zvyčajne mali richtári aj ďalšie výhody. Prvá zmienka o nej je z roku 1365, posledná 1448. Vôbec ale nevieme, kde sa nachádzala. Väčšina historikov ju lokalizuje na mieste budúcej Fričovej Lehoty, teda dnešnej Kolónie.

O Fričovej Lehote sa dozvedáme z listiny z roku 1517, podľa ktorej akýsi Ján Frič z Nedožier kúpil od Martina z Bošian a Pravenca majetok Lehotka, dnešnú Kolóniu. Z listiny ďalej vyplýva, že v čase predaja bola Lehotka neosídlená, ale poľnohospodársky využívaná. Už samotný názov Lehotka ale indikuje nové osídlenie, pretože všetky lehoty predstavovali písomný záväzok pána, že novým osadníkom odpustí na určitú lehotu -zvyčajne 4-18 rokov-platenie daní. Nemusím zdôrazňovať, že naši predkovia platili dane s rovnakým nadšením ako ich platíme my.

Jan Frič nám z prameňov mizne, ale nie z názvu dediny, ktorá sa pod názvom Fričová Lehotka vyskytuje napr. v 2. vojenskom mapovaní. Fričovci sa pravdepodobne premenovali na Lehotkayovcov. Bola to čisto kuriálna dedina, teda zemepánska, pretože pri sčítaní domov v roku 1598 nie sú spomenutí žiadni poddaní. Posledné správy o Lehotke máme z roku 1871, potom zanikla. Zostali len chotárne názvy: Lihotská dolina a potok.

Zostavovateľ Jozef Majzlan „Kompót“

Königreich Ungarn (1782–1785) - First Military Survey

Grilujeme zdravo

Leto je už v plnom prúde a to je presne čas na špeciality na grile. Tak skúste pre zmenu zeleninu. Je bohatá na vitamíny a antioxidanty. Okrem iného, obsahuje veľa vitamínov a ide o najzdravšiu grilovanú pochúťku. A ktorá je najlepšia? Prinášame vám tipy, ako ich pripraviť:

Cuketa je naozaj výborná a stačí ju pritom iba nakrájať na hrubšie kolieska, potrieť olejom, osoliť, posypať vegetou alebo potrieť cesnakom. Doba prípravy 5-7 minút. Aj všetky druhy papriky sú vhodné, len ich treba nakrájať a zbaviť semiačok. Doba grilovania je 8-10 minút. Podobne si môžete pripraviť šampiňóny, či baklažán. Vyskúšať môžete aj mrkvu, brokolicu a karfiol alebo paradajky. Ideálne je pokvapkať všetky druhy olivovým olejom, ochutiť koreninami a bylinkami.

Prajeme vám leto plné slnečných dní strávených s rodinou a priateľmi pri grilovaní čohokoľvek.....

Jolana Bobocká

Aby sa vám grilovaná zelenina lepšie šmýkala dolu krkom, skúste si ju namáčať v niektorom z ponúknutých dipov alebo dressingov:

SYROVÝ

200 g lučiny alebo podobného syra prírodnej chuti

kôra z polovice citróna

100 g sladkej smotany

soľ, korenie, petržlenová vňať

POMARANČOVÝ

1 veľká cibuľa /zmixovať v jogurte/

300 g bieleho jogurtu

7 lyžíc olivového alebo slnečnicového oleja

šťava z 2 citrónov a 2 pomarančov

soľ, cukor, korenie

TVAROHOVÝ

250 g tvarohu

½ lyžičky citr. kôry

4 lyžice citrónovej šťavy

3 lyžice oliv. oleja

kôpor, sladká paprika, soľ

SEZAMOVÝ

4 lyžice jogurtu

2 lyžice citrónovej šťavy

1 lyžica sezamových semienok

zmixovať

soľ, korenie

RAJČINOVÝ

200 g pasírovaných rajčín z konzervy

4 lyžice oliv. oleja

4 lyžice pomarančovej šťavy

2 lyžice balsamicového octu

2 strúčiky cesnaku

soľ, korenie, cukor

JOGURTOVÝ

nahrubo nakrájaná mäta podľa chuti
¼ šalátovej uhorky (alebo 3 stredné nakladačky)

150 g prírodného bieleho jogurtu

1 PL bieleho vínneho octu

kôra z ½ citróna, soľ, korenie

PAŽÍTKOVÝ

200 g kyslej pochútkovej smotany

1 lyžica najemno nakrájanej pažítiky

1 lyžička citrónovej šťavy

1 lyžica olivového oleja

soľ, korenie

Klaudia Majzlanová
Zdroj: internet

Neobjavené krásy nášho Slovenska

Naša malá krajina sa môže popýšiť bohatou históriou a kultúrou. Krásy Slovenska nenájdete len v horách a nížinách. Máme množstvo zrenovaných hradov, zámkov a kaštieľov. Navštívte ich.

Kaštieľ Želiezovce - Kaštieľ Eszterházyovcov sa nachádza v parku Franza Schuberta v meste Želiezovce a je chránený ako národná kultúrna pamiatka.

Bol postavený v roku 1720 v barokovom slohu. V kaštieli hľadal inšpiráciu napríklad rakúsky hudobný skladateľ Franz Schubert. Bývali tu bratia Sacherovci, tvorcovia slávnych tort, ale aj arcivojvoda Jozef Ferdinand Habsburský. Poslednou osobou, ktorá tu žila, bola v roku 1944 grófká Coudenhove. Po II. svetovej vojne slúžil kaštieľ ako škôlka.

Legenda hovorí, že syn grófký, ktorý v kaštieli žil, sa rád hral s deťmi z dediny. Jedného dňa však nešťastnou náhodou spadol v parku zo stromu a stratil vedomie. Deti, ktoré nevedeli, čo majú robiť, sa rozhodli z miesta nehody rýchlo ujsť a tak mladého grófa nechali ležať v bezvedomí v tráve. Po pár minútách si ho všimli psy, ktoré sa pohybovali v blízkosti kaštieľa a začali okolo jeho

nehybného tela štekať. Služobníctvo, ktoré išlo preveriť štekot psov, našlo nevládneho grófa a podarilo sa im ho prebudiť. Od tej doby si všetci v panstve začali viac vážiť psov a grófká sa dokonca rozhodla ich pochovávať v parku v okolí kaštieľa. Vznikol tak zrejme jeden z prvých cintorínov pre domácich miláčikov.

Pokračovanie na ďalšej strane

Neobjavené krásy nášho Slovenska

Kaštieľ Rusovce - Monumentálna neogotická stavba so silným romantickým nádychom nachádzajúca sa v bratislavskej mestskej časti Rusovce.

Podľa historických prameňov už v 13. storočí stál v Rusovciach hrad, v listinách označovaný ako „Uruzwar“. S príchodom rodu Zichyovcov nastáva najväčší rozmach rusovského panstva. Pôvodný hrad bol prestavaný na neskororenesančný kaštieľ v roku 1656. Gróf Emanuel Zichy-Ferraris chcel ulahodiť oku svojej anglickej manželky Šarloty a tak dal kaštieľ prestavať v rokoch 1834 – 1850 do neogotického, tudorovského slohu. V okolí kaštieľa sa aj dnes rozprestiera anglický park so vzácnymi drevinami. Po druhej svetovej vojne došlo v dôsledku opustenia kaštieľa k jeho rozkrádaniu a devastácii. Od roku 1950 bol jeho majiteľom SĽUK, no v súčasnosti je táto národná kultúrna pamiatka v správe Úradu vlády SR a čaká na svoju svetlú budúcnosť.

V novembri 2010 prezident SR Ivan Gašparovič vyzval vládu SR, aby odpredala nepoužívanú prezidentskú vilu na Slavíne s cieľom získať finančné prostriedky na generálnu rekonštrukciu rusovského kaštieľa. Vyjadril tiež názor, že po rekonštrukcii by sa kaštieľ mohol stať domovom prezidenta SR.

Kaštieľ Halič - Návštevníkov Haliča zďaleka víta krásny renesančno-barokový zámok vypínajúci sa na kopci nad obcou. Tento zámok (niekde uvádzaný aj ako kaštieľ) vznikol zo staršieho strážneho hradu a jeho najvýznamnejšími majiteľmi boli bohatí a vplyvní Forgáčovci.

Zámok ako ho dnes poznáme dal postaviť v roku 1612 Žigmund Forgáč. Dal ho vybudovať v tvare šesťkrídlovej rezidencie, ktorú opevnil baštami, priekopou a nemeckými delostrelcami. Od roku 2005 je zámok v súkromnom vlastníctve. Vďaka tomu sa v roku 2009 začala veľkolepá rekonštrukcia, ktorá vyvrcholila v otvorení a využívaní zámku ako luxusného hotela.

V zámku sa nachádza aj tajná chodba, ktorá podľa legendy prepájala zámok s vlčím brlohom rytiera Imricha Balassa, ktorý v nej ukrýval pani zámku, krásnu Andrassyovú, do ktorej sa zamiloval.

Kaštieľ Košťany - Rokokovo-klasicistický kaštieľ v Košťanoch pochádza z druhej polovice 18. storočia a stojí na mieste pôvodného objektu, ktorý dal postaviť v 15. storočí Štefan Ruttkay, predstaviteľ jedného z najstarších zemianskych rodov v Turčianskej stolici.

Kaštieľ bol sídlom notárskeho úradu a neskôr po vojne súčasťou hospodárskeho areálu Štátneho majetku. Dnes je v súkromných rukách a slúži ako reštaurácia.

Kaštieľ Velké Uherce - Na mieste kaštieľa stál v 15. storočí opevnený hrádok, ktorého časti murív boli zabudované do konštrukcie kaštieľa.

V roku 1622 ho dal postaviť Michal Bossányi s manželkou. Prešiel rôznymi rekonštrukciami, ktoré však boli finančne náročné. Práve preto bol predaný nemeckej rodine Thonetovcov, ktorí boli v tom čase výrobcami nábytku z ohýbaného dreva. V kaštieli sa nachádza romantická rytierska sieň s bustami rytierov na stenách. V roku 1945 bola v kaštieli zriadená škola a internát. Neskôr slúžili priestory aj ako textilné sklady. Aktuálne patrí potomkovi pôvodných majiteľov Flaviovi Thonetovi, ktorý ho postupne opravuje.

V budúcnosti by súčasťou kaštieľa malo byť múzeum Thonetovského nábytku či reštaurácia. názov spoločnosti

Moje povolanie - učiteľka

„Keď raz budem učiteľkou, budem dávať samé jednotky...“

Odjakživa som ňou chcela byť. Časť sa mi splnila. Samé jednotky som síce nedávala, nakoľko sa vyskytli aj iné známky. Po štyridsiatich rokoch mojej pedagogickej činnosti opúšťam školstvo aj svojich žiakov. Môj otec, bývalý učiteľ, sa so mnou stále lúčil so slovami- „Bud' k deťom láskavá“. Verím, že som bola. Učiteľkou som bola na plný úväzok. Okrem toho som bola aj mamou, zdravotnou sestrou, svedníčkou, sudkyňou, kamarátkou, psychologičkou, či liečiteľkou. Svoje povolanie som milovala. Stále bolo čo riešiť. Raz boľavé bruško, štipanec, zabudnutú úlohu, bitky, nevráživosť, škaredé písmo, neschopnosť čítať, riešiť nalomené kamarátstva a lásky. Keď teraz stretávam mojich odrastených a dospelých žiakov, vidím ich stále s tými rozviazanými šnúrkami na topánke, so slzami v očiach kvôli zlej známke, so sviečkou pod nosom, bojzlivé, málo sebavedomé, smutné, veselé, rozjarené, nespratné, roztopašné. Pri ich vzdelávaní a výchove som sa na oplátku aj ja naučila veľa vecí od nich-hlavne veľkej trpezlivosti. Odmeňovali ma svojou detskou láskou- úsmevom, objatím, ústnym či písomným vyznaním, ktoré potešili moju dušu. Dostala som od nich aj kašeľ, nádchu aj vši. Svoje povolanie by som nezamenila. Ďakujem všetkým mojim žiakom, ktorých som učila, že aj vďaka nim som ostala vitálna, veselá, hravá, kreatívna, duchom mladá.

Mgr. Jolana Majzlanová

**Kvety sú úsmevom zeme.
Hviezdy sú úsmevom neba.
Dieťa je úsmevom Boha.**

**S bolesťou v srdci Vám oznamujeme,
že nás navždy opustili**

Kmeťová Eva 51r.

Hanusková Hana
Lettrichová Michaela
Líška Michael
Malček Filip
Múdry Eduard
Štefánková Vivien

máj
marec
apríl
apríl
máj
máj

Vaše nápady, pripomienky, postrehy a príspevky radi uvítame aj v nasledujúcom čísle.

S vašou spoluprácou bude čítanie našich novín pestrejšie a zaujímavejšie pre všetkých.

Vašu poštu prijímame: V obecnej schránke, ktorá je umiestnená na OcÚ Pravenec a v časti kolónia v obecnej knižnici. Na e-mail: pravencan@centrum.sk

Pravenčan(ka) - noviny pre občanov a priateľov obce Pravenec, EČ: EV50/08, ISSN 1337-8457

Vydáva - Obec Pravenec, 972 16 Pravenec 208, IČO: 00318434, nepredajné. Redakčná rada si vyhradzuje právo na konečnú korektúru a redigovanie - úpravu textov. Nevyžiadané rukopisy, fotografie a kresby redakcia nevracia. Za pochopenie ďakujeme.

Redakčná rada - Predseda: Ing. Róbert Mikulášik, šéfredaktorka: Mgr. Jolana Majzlanová, členovia: Klaudia Majzlanová, Jolana Bobocká, Mgr. Roman Mik.

Grafická úprava - Mgr. Roman Mik. Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Akékoľvek rozmnožovanie časti alebo celku textov, fotografií, grafiky akýmkoľvek spôsobom, v slovenskom, ale aj v inom jazyku bez písomného súhlasu vydavateľa je zakázané. Fotografie sú chránené autorským zákonom. Podpísané články vyjadrujú názory autorov a nemusia byť totožné so stanoviskom redakcie a vydavateľa.